

Aluehallitus 30.01.2023 § 17

§ 17

Eron myöntäminen luottamustoimesta (Marttila) (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hirvilammi Markus

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. myöntää eron Helena Marttilalle aluehallituksen varajäsenen tehtävästä vaalikelpoisuuden menetyksen johdosta sekä todeta luottamustoimen päättyneeksi ja
2. valita uuden varajäsenen aluehallitukseen.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Hyvinvointialueen sisällä ja kansallisesti on käyty keskustelua siitä, miten hyvinvointialuelain (611/2021) 78 §:n sisältöä tulee tulkita aluehallituksen jäsenen vaalikelpoisuuden osalta. Säännöksen 1 mom. 1 kohdan mukaan ”vaalikelpoinen aluehallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen aluevaltuustoon, ei kuitenkaan välittömästi aluehallituksen alaisena toimiva hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö”. Mitä sovelletaan aluehallituksen jäseneseen, sovelletaan myös varajäseneseen ja aluehallituksen alaisen jaoston jäseneseen ja varajäseneseen. Hyvinvointialuelain esityöt (HE 241/2020 vp) eivät täsmennä tarkemmin, milloin hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö tulkitaan välittömästi aluehallituksen alaisuudessa olevaksi.

Kuntaliitto on antanut asialle tulkintansa 8/2022 ja edelleen Valtiovarainministeriö on jakanut hyvinvointialueille 23.11.2022 kirjeen hyvinvointialueille koskien vaalikelpoisuutta hyvinvointialueiden aluehallituksiin.

Kuntaliiton ohjeistuksessa todetaan, että ”välittömästi aluehallituksen alaisena työskentelevä hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö” tarkoittaa käytännössä sitä, että rajoitus koskee kaikkia organisatorisesti aluehallituksen alaisia viranhaltijoita ja työntekijöitä heidän asemastaan ja tehtävistään riippumatta ja edelleen Valtiovarainministeriön kirjeessä todetaan, että jos aluehallituksessa on jäsenenä henkilö, joka siirtyy 1.1.2023 palvelussuhteeseen, jossa hän on välittömästi aluehallituksen alaisena, hän menettää vaalikelpoisuutensa.

Hyvinvointialuelain 83 §:n mukaan ”Jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Valtuutetun osalta päätöksen tekee aluevaltuusto. Päätös pannaan täytäntöön heti.”

Edellä mainitusta johtuen o organisatorisesti aluehallituksen alaisena työskentelevä henkilö ei voi olla samaan aikaan aluehallituksen jäsen tai varajäsen tai aluehallituksen alaisen jaoston jäsen tai varajäsen. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen alaisia jaostoja on aluehallituksen yksilöasiain jaosto.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella organisatorisesti aluehallituksen alaisena työskentelevillä henkilöillä tarkoitetaan kaikkia hyvinvointialueen palvelussuhteessa olevia.

Helena Marttila (sd.) on 1.1.2023 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa aluehallituksen varajäsenen tehtävästä. Hän on 1.1.2023 alkaen palvelussuhteessa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle, eikä näin ollen ole ohjeistuksen mukaan vaalikelpoinen aluehallitukseen.

Vaalikelpoisuus aluehallitukseen

Vaalikelpoinen aluehallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen aluevaltuustoon, ei kuitenkaan:

1. välittömästi aluehallituksen alaisena toimiva hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
2. hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka toimii 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään rinnastuvassa tehtävässä;
3. hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa aluehallituksen käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelusta;
4. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle aluehallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisella hyvinvointialueella huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen aluehallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa sen edunvalvonnasta.

Enemmistön aluehallituksen jäsenistä on oltava muita kuin hyvinvointialueen tai hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseniin.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta aluevaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtiovarainministeriön kirje hyvinvointialueille koskien vaalikelpoisuutta hyvinvointialueiden aluehallitukseen

Tiedoksi

Päätöshistoria